

Luonnonmukainen tuotanto (koodi M11.2)

Toimenpiteen kuvaus

Toimenpiteessä tuetaan sekä luonnonmukaiseen tuotantoon siirtymistä että luonnonmukaista tuotantoa, jotta luonnonmukaisen tuotanto lisääntyisi luomutuotteiden kysyntää vastaavasti.

Toimenpiteen rahoituskehys ja rahoituksen toteuma 31.12.2018 sekä määrällinen tavoite

Toimenpiteen kehys on 326 milj. euroa. Maksuina on toteutunut 204 milj. euroa. Toimenpiteen kehuksesta on sidottu 104 %.

Tavoitteeksi rahoituskaudelle 2014-2020 on asetettu, että toimenpiteen toteutusala on 355 000 ha.

Saatu aikaan 31.12.2017 mennessä

Luonnonmukainen tuotanto ja Luonnonmukainen kotieläintuotanto

Toimenpiteen kehys on 326 milj. euroa.

Maaseutuohjelman tavoitteeksi on asetettu, että toimenpiteen toteutusala ohjelmakauden lopussa on 355 000 ha.

Luonnonmukainen tuotanto

Luomusitoumuksia haettiin paperilla päätukihaun yhteydessä 15.6. mennessä. Korvauksen ensimmäinen erä maksettiin 4.10. alkaen. Ensimmäisenä eränä maksettiin 85 % kasvintuotannon korvauksessa. Toinen erä maksetaan keväällä arviolta toukokuulla 2019, kun tiedot edellisen vuoden kotieläinmääristä on saatu. Toisessa erässä maksetaan kotieläinten perusteella määräytyvät korvaus sekä loppuosa kasvintuotannon korvauksesta.

Uusia luomutiloja tuli vuonna 2018 lähes 500 ja lisäalan liittämisen vuoksi uudella korvattiin noin vajaat 400 sitoumusta. Luomusitoumusten pinta-ala kasvoi yhteensä yli 32 000 hehtaaria. Avomaan vihanneksia oli viljelyssä 195 tilalla. Avomaanvihannesten viljelyn perusteella tilan osan sitoumuksen antaneita tiloja oli yhteensä kymmenkunta.

Luomusitoumuksille haettu ala on kasvanut kiihtyvään tahtiin vuodesta 2015 lähtien. Vuonna 2018 luomusitoumuksilla oleva ala kasvoi yli 15 % edellisvuodesta. Keskimääräinen kasvu ohjelmakaudella on ollut vajaa 11 % vuodessa. Vuosina 2015-2018 luonnonmukaisesti tuotettu ala on kasvanut kaikkiaan lähes 52 000 ha. Jos mukaan lasketaan myös vuosi 2014, jolloin voimassa oli vielä edellisen ohjelmakauden tukimuodot, mutta kuluvan kauden määrärahat, luomuala on kasvanut yli 67 000

hehtaaria.

Vuosi 2018

Luomusitoumuksia haettiin paperilla päätukihaun yhteydessä 15.6.2018 mennessä. Samalla haettiin maksua vuosina 2015, 2016 ja 2017 alkaneille viisivuotuisille sitoumuksille. Sitoutuminen edellyttää kuulumista luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään. Sitoumukset koskevat pääsääntöisesti koko tilaa. Sitoumuksen tekeminen vain osalle tilan alasta on mahdollista, jos kyseessä on avomaavihannesten viljely. Sitoumukset koskevat sekä siirtymävaiheessa että luonnonmukaisessa tuotannossa olevaa alaa.

Korvauksen ensimmäinen erä maksettiin 4.10. alkaen. Ensimmäisenä eränä maksettiin 85 % luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta (kasvintuotanto). Toinen erä maksetaan keväällä arviolta toukokuulla 2019, kun tiedot edellisen vuoden kotieläinmääristä on saatu. Toisessa erässä maksetaan kotieläinten perusteella määräytyvät luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvaus sekä loppuosa luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta.

Luonnonmukaisen tuotannon toimenpiteestä maksettiin kalenterivuonna 2018 yhteensä noin 53,29 miljoonaa euroa. Summaan sisältyi tukivuoden 2017 maksuja noin 9,92 miljoonaa euroa, joka koostui luonnonmukaisen tuotannon korvauksen loppumaksusta ja kotieläintuotannon korvauksesta.

Luonnonmukaisen tuotannon osuus maatalousmaasta oli Ruokaviraston (entinen Evira) tilastojen mukaan 13,1 % vuonna 2018 (296 645 ha, josta siirtymävaiheessa 61 581 ha). Luonnonmukaisen tuotannon peltoalasta noin puolet oli nurmea (yli 149 000 ha). Verrattuna luonnonmukaisen tuotannon tuotantokasvien alaan nurmiala on yli 63 %. Muista tuotantokasveista yleisin on kaura, jota viljeltiin vuosina 2017 ja 2018 noin 32 000 hehtaarin alalla. Toiseksi yleisimpiä ovat seosviljat noin 12 700 hehtaarin alalla ja vehnä noin 6 200 hehtaarin alalla. Herne- ja rypsiä ovat vaihdelleet viime vuosina 2 000 hehtaarin ja härkäpapuala 3 000 hehtaarin molemmin puolin.

Suurin osa luonnonmukaisesti tuotetusta alasta on maaseutuohjelman luonnonmukaisen tuotannon korvausten sitoumusten piirissä. Sitoumusten ulkopuolella olevat tilat ovat keskimääräistä pienempiä, sillä kaikkien luomutilojen keskipinta-ala on alempi kuin sitoumusten keskipinta-ala. Vuonna 2018 maksettiin luonnonmukaisen tuotannon korvausta 268 400,68 hehtaarille, 4 632 tuensajalle. Tähän sisältyy noin 1 272 hehtaaria avomaavihannesten viljelyalaa, josta maksettiin avomaavihannesten viljelyä koskeva korkeampi korvaus 195 tuensajalle. Avomaavihannesten ala lähes kaksinkertaistui edellisestä vuodesta. Luonnonmukaisen tuotannon pinta-ala kasvoi noin 32 000 hehtaaria ja tilalukumäärä yli 500 tilalla edellisvuodesta. Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen maksettu ala kasvoi edellisestä vuodesta siten noin 14 %. Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen sitoumuksiin voi lisäksi sisältyä eräitä pinta-aloja, jotka eivät oikeuta korvaukseen luonnonmukaisesta tuotannosta, esimerkiksi suojavyöhykealat, jotka rahoitetaan ympäristökorvauksesta.

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksen tehneitä tuensajia oli 953. Verrattuna edellisen vuoteen sitoutuneiden määrä lisääntyi noin neljälläkymmenellä.

Luomutilojen keskipinta-ala jatkaa kasvuaan. Luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevia sitoumuksia tehneet tilat ovat keskipinta-alalta noin 95 hehtaaria. Kaikkien luomusitoumusten keskipinta-ala oli noin 61 hehtaaria. Avomaavihanneksista maksettu viljelyala oli tätä tuotantoa harjoittavilla tiloilla keskimäärin 3,5 hehtaaria. Luonnonmukaisesti tuotettujen tilojen keskipinta-ala on siten suurempi kuin kaikkien tuotantosuuntien tilojen keskipinta-ala, joka oli 46 hehtaaria vuonna 2018.

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen valvonta

Luonnonmukaisen tuotannon korvausten valvonta tehtiin samalla tavalla kuin edellisenä vuonna. Perustason vaatimukset tarkastettiin paikan päällä tilalla ja niiden tarkastuksia on jatkettu talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa. Korvauksessa ei ole paikan päällä tilalla tarkastettavia tukiehtoja. Talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa tarkastetaan, onko paikan päällä tehdyssä luonnonmukaisen tuotannon tuotantotarkastuksessa todettu sellaisia puutteita, jotka vaikuttavat tilalle maksettavaan korvaukseen. Tuotantotarkastuksessa todettujen puutteiden takia vajaalta sadalta tilalta on korvausta vähennetty vuosittain.

Luomun näkymät

Luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden markkinat ovat jatkaneet kasvuaan. Tämän yhdessä tavanomaisen tuotannon heikon kannattavuuden kanssa odotetaan edistävän luonnonmukaisesti tuotetun pinta-alan kasvua edelleen. Luonnonmukaisen tuotannon koulutuksen ja neuvonnan rooli on merkittävä uusien tuottajien luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutumiselle. Päätös luomutuottajaksi siirtymiseen kypsyy tiloilla vähitellen ja käydyn luomukoulutuksen ja luomutuottajaksi siirtymisen välillä vierähtää usein useampi vuosi.

Luomun kasvu tulee ainakin väliaikaisesti hidastumaan, kun uusia tuottajia eikä aloja oteta korvauksen piiriin vuonna 2019 viimeisimmän ohjelmamuutoksen seurauksena. Jo tehdyt sitoumukset kuitenkin jatkuvat koko sitoumuskauden ajan.

Linkkejä:

www.maaseutu.fi

[Agrikaattori](#)

